

PROJEKTI KOJE EU FINANSIRA U OBLASTI KONKURENTNOSTI, INOVACIJA I PODRŠKE MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA

Mala i srednja preduzeća predstavljaju okosnicu svake moderne privrede te su kao takva od ključnog značaja i za razvoj Srbije. Budući da su privatna preduzeća decenijama bila zanemarivana, konkurentnost domaćih preduzeća značajno zaostaje za konkurentnošću ovakvih preduzeća u EU. Stoga je cilj finansijske podrške EU unapređenje konkurentnosti srpske privrede, koje će rezultirati otvaranjem radnih mesta i održivim rastom standarda građana Srbije.

Ukupan iznos sredstava (uključujući sredstva iz fonda IPA 2016) koje je EU uložila u ovoj oblasti od 2001. godine iznosi preko **107 miliona evra** (87 miliona u tehničkoj i bespovratnoj pomoći i 20 miliona u kreditnim linijama za mala i srednja preduzeća).

Između ostalih, prioriteti EU pri pružanju podrške privatnom sektoru obuhvataju: izgradnju institucija i kapaciteta u oblasti nacionalnih politika; unapređenje privatnog sektora/zastupanje; konsalting, obuku i podršku stranim direktnim investicijama; unapređenje izvoza; upravljanje obrtnim kapitalom; investicionu spremnost; razvoj inovacija; poslovno okruženje; finansijsku podršku kroz kreditne linije za mala i srednja preduzeća itd.

Ima mnogo uspešnih primera malih i srednjih preduzeća iz Srbije koja su svoje poslovanje započela zahvaljujući finansijskoj podršci EU. U okviru projekta Fond za inovacionu delatnost, izvestan broj novoosnovanih preduzeća je pronašao svoje mesto na tržištu, ne samo u zemlji već i u regionu i inostranstvu. Među njima su solarni paneli Strawberry Drvo koji su nagrađeni prestižnim nagradama u Briselu i San Francisku, a u upotrebi su širom regiona Zapadnog Balkana.

Tekuća podrška EU je usmerena na inovacije na nivou preduzeća, komercijalizaciju istraživanja, razvoj i podršku transferu tehnologija koje će vremenom povećati konkurentnost srpskih preduzeća i pripremiti ih za globalno i tržište EU.

U narednom periodu, podrška EU će, osim daljeg razvoja konkurentnosti, po prvi put obuhvatiti i sprovođenje garantnog instrumenta kao novog finansijskog instrumenta za mala i srednja preduzeća u Srbiji. Cilj je da se poveća pristup i dostupnost finansiranju za mala i srednja preduzeća u Srbiji, kao i da se eventualno smanje povezani troškovi. Uopšteno govoreći, od garantnog instrumenta se očekuje da poboljša investicionu klimu prvenstveno odobravanjem dužih rokova dospeća kredita, spuštanjem troškova zaduživanja za mala i srednja preduzeća, smanjenjem kolateralnih zahteva i proširivanjem kreditiranja na rizičnija mala i srednja preduzeća bez kreditne istorije.

Olakšani pristup finansiranju dovodi do osnivanja novih preduzeća ili ekspanzije postojećih, razvoja novih proizvoda i proširivanja pristupa tržištu.

Osim toga, EU je izdvojila preko 20 miliona evra za projekte usmerene na jačanje institucija koje se bave **bezbednošću proizvoda** (ocenjivanje usaglašenost, akreditacija, metrologija, standardizacija i nadzor nad tržištem), **zaštitom prava intelektualne svojine, razvojem e-**

poslovanja, pristupanjem STO što rezultira stvaranjem atraktivnijeg okruženja za preduzeća i bolju zaštitu potrošača. Olakšavanje trgovine, prvenstveno u oblasti slobodnog kretanja roba, rezultiralo je povećanjem trgovinske razmene Srbije sa regionom i EU. Planirana pomoć će biti usmerena na to da mala i srednja preduzeća i potrošači osete prednosti poboljšanja poslovne klime zahvaljujući čemu će se ona još više približiti evropskim standardima.

U oblasti **razvoja lokalne privrede**, uloženo je pet miliona evra namenjenih lokalnim mikro i malim preduzećima i organizacijama za pružanje podrške poslovanju u 99 opština.